Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0139

Stabilnost tržišta za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore

Amandmani koje je donio Europski parlament 29. travnja 2026. o Prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Odluke (EU) 2015/1814 u pogledu rezerve za stabilnost tržišta za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore (COM(2025)0738 – C10-0320/2025 – 2025/0380(COD))[1]

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

[1] Predmet se vraća nadležnom odboru na međuinstitucijske pregovore u skladu s člankom 60. stavkom 4., četvrtim podstavkom (A10-0098/2026).

Amandman 1
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 1.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	(1a) Zaključcima Europskog vijeća od 12. prosinca 2019. podržava se cilj postizanja klimatski neutralne Unije do 2050., u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma.

Amandman 2
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 3. (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
(3) Provedena analiza očekivanog funkcioniranja rezerve, uzimajući u obzir novije informacije, upućuje na to da bi ciljane izmjene nekih parametara doprinijele predvidljivosti tržišta i stabilnosti kretanja cijena u prvim godinama novog sustava.	(3) Provedena analiza očekivanog funkcioniranja rezerve, uzimajući u obzir novije informacije, upućuje na to da bi ciljane izmjene nekih parametara doprinijele predvidljivosti tržišta i stabilnosti kretanja cijena u prvim godinama novog sustava. ***Kako te izmjene ne bi ometale napore Unije u pogledu dekarbonizacije, potrebno je daljnje djelovanje država članica. Prema Europskoj središnjoj banci, zelena ulaganja u Uniji i dalje su ispod razina potrebnih za postizanje cilja dekarbonizacije do 2030. Stoga države članice moraju i dalje biti na oprezu u pogledu rizika od manjka zelenih financijskih sredstava.***

Amandman 3

Prijedlog odluke
Uvodna izjava 3.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	(3a) Provedba sustava trgovanja emisijama za sektore zgrada, cestovnog prometa i dodatne sektore treba biti popraćena komplementarnim mjerama dekarbonizacije koje su najučinkovitiji alat za pomoć kućanstvima u smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima, a time i ublažavanju učinka sustava ETS2 na potrošače, s obzirom na to da je potražnja za gorivom u zgradama i prometu u kratkoročnom razdoblju i dalje uglavnom neelastična. Države članice obvezne su prihode od dražbi emisijskih jedinica upotrebljavati za potrebe u skladu s člankom 30.d stavkom 6. Direktive 2003/87/EZ, dajući prednost djelatnostima koje mogu doprinijeti rješavanju socijalnih aspekata trgovanja emisijama u okviru sustava ETS2. Stoga bi bilo primjereno da države članice prihode od dražbovne prodaje emisijskih jedinica oslobođenih iz rezerve iskoriste za dopunu svojih socijalnih planova za klimatsku politiku. Jednako je važno da Komisija dopuni svoju analizu konačnih ažuriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova utvrđivanjem sektorskih mjera dekarbonizacije za svaku državu članicu i boljom upotrebom prihoda od ETS-a koji bi mogli pomoći u

	smanjenju potražnje za emisijskim jedinicama u okviru sustava ETS2. Također je važno ojačati EIB-ov instrument pojačanog financiranja na početku razdoblja i razmotriti dodatne mjere za povećanje proračuna Socijalnog fonda za klimatsku politiku kako bi se osiguralo da se financijska potpora kućanstvima pruža pravodobno i na razini koja odražava kretanje cijena u okviru sustava ETS2. Potrebno je da Komisija razmotri produljenje trajanja Socijalnog fonda za klimatsku politiku.

Amandman 4
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 4. (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
(4) Kako bi se povećala dugoročna predvidljivost tržišta, emisijske jedinice stavljene u rezervu za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore koje ne budu oslobođene trebale bi ostati valjane i ***nakon*** 31. prosinca ***2030***.	(4) Kako bi se povećala dugoročna predvidljivost tržišta, emisijske jedinice stavljene u rezervu za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore koje ne budu oslobođene trebale bi ostati valjane ***do 31. prosinca 2033., a djelomično*** i ***do*** 31. prosinca ***2035. U roku od četiri godine od početka rada sustava ETS2 Komisija bi trebala provesti procjenu učinka, uključujući procjenu distribucijskog učinka, te evaluaciju okolišnog, socijalnog i gospodarskog učinka preostalih emisijskih jedinica u rezervi.***

Amandman 5
Prijedlog odluke

Uvodna izjava 6. (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
(6) Kako bi se dodatno poboljšala njegova reaktivnost na neopravdane fluktuacije cijena i povećala predvidljivost tržišta, trebalo bi oprezno ojačati mehanizam za povećanje stabilnosti cijena u prve tri godine sustava trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore. To bi moglo uključivati oslobađanje veće količine emisijskih jedinica na tržištu. Ako se ta mjera primijeni dvaput u istom 12-mjesečnom razdoblju, dodatno oslobađanje trebalo bi se provesti dvaput.	(6) Kako bi se dodatno poboljšala njegova reaktivnost na neopravdane fluktuacije cijena i povećala predvidljivost tržišta, trebalo bi oprezno ojačati mehanizam za povećanje stabilnosti cijena u prve tri godine sustava trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore. To bi moglo uključivati oslobađanje veće količine emisijskih jedinica na tržištu ***bez odgode***. Ako se ta mjera primijeni dvaput u istom 12-mjesečnom razdoblju, dodatno oslobađanje trebalo bi se provesti dvaput.

Amandman 6
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 6.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	(6a) Prekomjerne razine cijena emisijskih jedinica u okviru sustava trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore i dalje bi mogle nerazmjerno utjecati na ranjiva kućanstva, a pretjerane fluktuacije cijena mogle bi se javljati češće nego dvaput godišnje. U kontekstu preispitivanja Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ključno je razmotriti daljnje mjere socijalne zaštite te bi moglo biti primjereno da Komisija razmotri snažnije instrumente za ograničavanje cijena kako bi se dugoročno zajamčila

stabilnost cijena. U tom bi pogledu Komisija mogla razmotriti niz opcija poput jačanja i produljenja mehanizma za prekomjerni porast cijena od 45 EUR utvrđenog u cijenama iz 2026. nakon 31. prosinca 2029. te odgovarajuće prilagodbe rezerve za stabilnost tržišta, uključujući učestalost i količinu oslobađanja emisijskih jedinica i količinu u rezervi, ako je to potrebno, procjene izvedivosti mogućnosti da se državama članicama odstupanjem privremeno dopusti da ne primjenjuju sustav na stambene zgrade, pod uvjetom da dokažu da mogu postići ciljeve raspodjele tereta uvođenjem drugih mjera i pod uvjetom da su prenijele Direktivu (EU) 2024/1275 Europskog parlamenta i Vijeća u nacionalno pravo, osiguravajući mogućnost upotrebe prihoda od trgovanja emisijama za izravnu potporu, kao što su klimatske dividende, bez potrebe za dokazivanjem pozitivnog učinka na okoliš ili uvođenjem drugih mjera za smanjenje troškova koji se prenose na ranjiva kućanstva. Komisija do 1. ožujka 2027. mora na odgovarajući način procijeniti te mogućnosti s obzirom na njihove socijalne i okolišne učinke, osiguravajući pritom da ne budu na štetu ispunjavanja klimatskih ciljeva Unije kako su utvrđeni u Uredbi (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća.

Amandman 7
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 6.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	(6b) Nakon revizije rezerve za stabilnost tržišta predviđene ovom Odlukom o izmjeni bilo bi primjereno da Komisija provede procjenu učinka sustava trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore kako bi se procijenio njegov socijalni učinak i učinak na postizanje klimatskih ciljeva, kao i distribucijsku procjenu broja ranjivih kućanstava za koje je do tog datuma stavljena na raspolaganje potpora iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku i EIB-ovog instrumenta za pojačano financiranje na početku razdoblja, uključujući, ako je to izvedivo, raščlambu prema vrsti zemljopisnog područja, raspodjeli dohotka i spolu, pri čemu je potrebno razmotriti i dodatne mjere za osiguravanje okolišnog integriteta i socijalne pravednosti u okviru sustava ETS2.

Amandman 8
Prijedlog odluke
Članak 1. – stavak 1. – točka 1.
Odluka (EU) 2015/1814
Članak 1.a – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
(1) U stavku 3. ***briše se*** druga rečenica***;***	(1) U stavku 3. druga rečenica ***zamjenjuje se sljedećim:*** ***„Od 1. siječnja 2034. 50% emisijskih jedinica iz tog podstavka koje nisu bile***

	oslobođene iz rezerve prestaju biti valjane. Od 1. siječnja 2036. preostale emisijske jedinice iz tog podstavka koje nisu bile oslobođene iz rezerve prestaju biti valjane.”;

Amandman 9
Prijedlog odluke
Članak 1. – stavak 1. – točka 4.a (nova)
Odluka (EU) 2015/1814
Članak 1.a – stavak 7.

Tekst na snazi	*Izmjena*
	(4a) u stavku 7. druga rečenica zamjenjuje se sljedećim:
Količine koje se oslobađaju iz rezerve ravnomjerno se raspodjeljuju tijekom razdoblja od tri mjeseca, koje počinje najkasnije ***dva mjeseca*** nakon datuma na koji su uvjeti ispunjeni u skladu s objavom u tom pogledu u Službenom listu Europske unije u skladu s člankom 30.h stavkom 8. Direktive 2003/87/EZ.	***„***Količine koje se oslobađaju iz rezerve ravnomjerno se raspodjeljuju tijekom razdoblja od tri mjeseca, koje počinje najkasnije ***30 dana*** nakon datuma na koji su uvjeti ispunjeni u skladu s objavom u tom pogledu u Službenom listu Europske unije u skladu s člankom 30.h stavkom 8. Direktive 2003/87/EZ.***”.***

(32015D1814)

Amandman 10
Prijedlog odluke
Članak 1.a (novi)
Odluka (EU) 2015/1814
Članak 3. – stavak 1.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija	*Izmjena*
	Članak 1.a
	U članku 3. Odluke (EU) 2015/1814 dodaje se sljedeći stavak:
	„U roku od četiri godine od početka rada sustava

trgovanja emisijama za sektore zgrada, cestovnog prometa i dodatne sektore iz poglavlja IV.a Direktive 2003/87/EZ Komisija provodi procjenu učinka, uključujući procjenu distribucijskog učinka, i evaluaciju okolišnog, socijalnog i gospodarskog učinka preostalih emisijskih jedinica iz rezerve u skladu s člankom 1.a ove Odluke te utvrđuje primjerenost djelomičnog ili potpunog poništenja tih emisijskih jedinica. Procjeni se, prema potrebi, prilaže zakonodavni prijedlog.”.